

Rola zjawiska inicjacji alkoholowej w kontekście profilaktyki uzależnień

**Miejskie Centrum
Profilaktyki Uzależnień
w Krakowie**

Inicjacja alkoholowa

Pierwsze w życiu danego człowieka wypicie napoju zawierającego alkohol etylowy

Szklanka 250 ml
piwa o mocy 5%

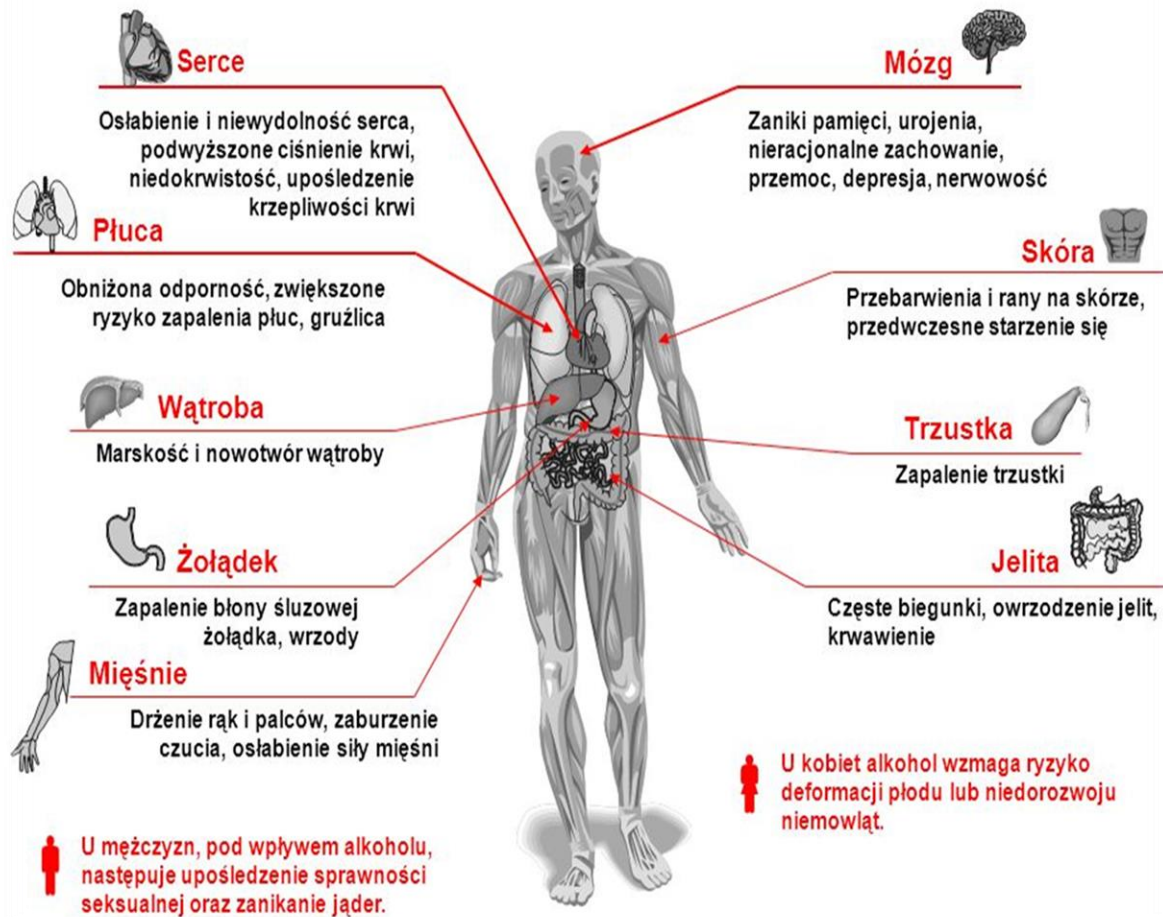
Lampka 100 ml
wina o mocy 12%

Kieliszek 30 ml
wódki o mocy
40% alkoholu

Wpływ alkoholu na organizm człowieka

#ogarniam życie

Badania nad zjawiskiem:

Badania nad znaczeniem zjawiska inicjacji alkoholowej prowadzono w:

- 1913 r. J. Ciembroniewicz
- 1937 r. Neczaj-Hruzewicz
- 1939 r. Gnoiński
- 1965 r. Święcicki
- 1996 r. Sierosławski

Rys historyczny:

- na początku XX stulecia nagminne było podawanie dzieciom alkoholu przez rodziców i krewnych ("przymuszanie" przy różnych okazjach),
- zwyczaj ten zanika w okresie dwudziestolecia międzywojennego pod wpływem ostrej kampanii środowisk trzeźwościowych (kwartalnik "Trzeźwość" 1923-1939),
- po II wojnie w obiegu publicznym panuje już niepodzielnie pogląd o szkodliwości alkoholu zwłaszcza w oddziaływaniu na młody organizm,
- w latach 80-tych opinia publiczna nie zezwalała na picie alkoholu przed pełnoletnością,
- lata 90-te i 2000...to zwrot w stronę „zdrowego stylu życia/utrwalenie się postawy odwagi w picciu alkoholu bez poczucia niestosowności takiego zachowania u osób niepełnoletnich.

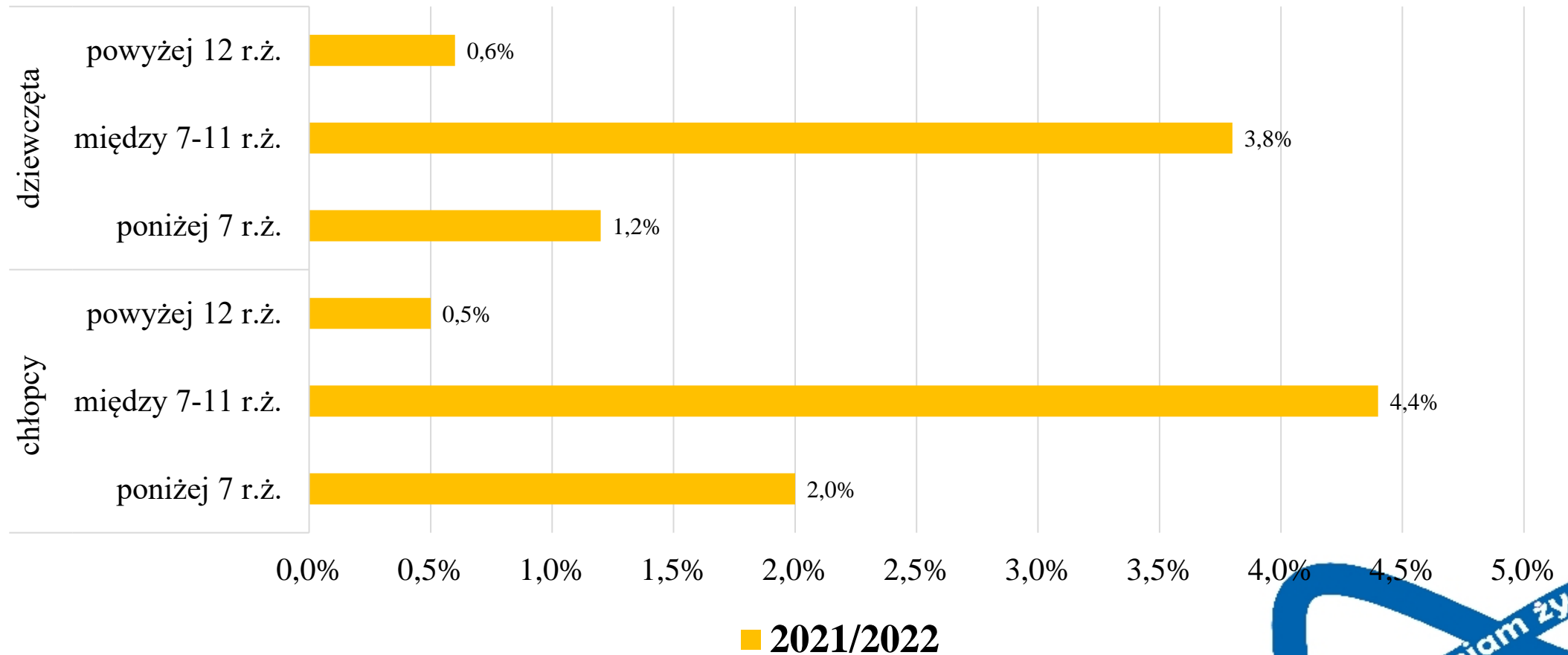

Wiek inicjacji /przekaz pokoleniowy

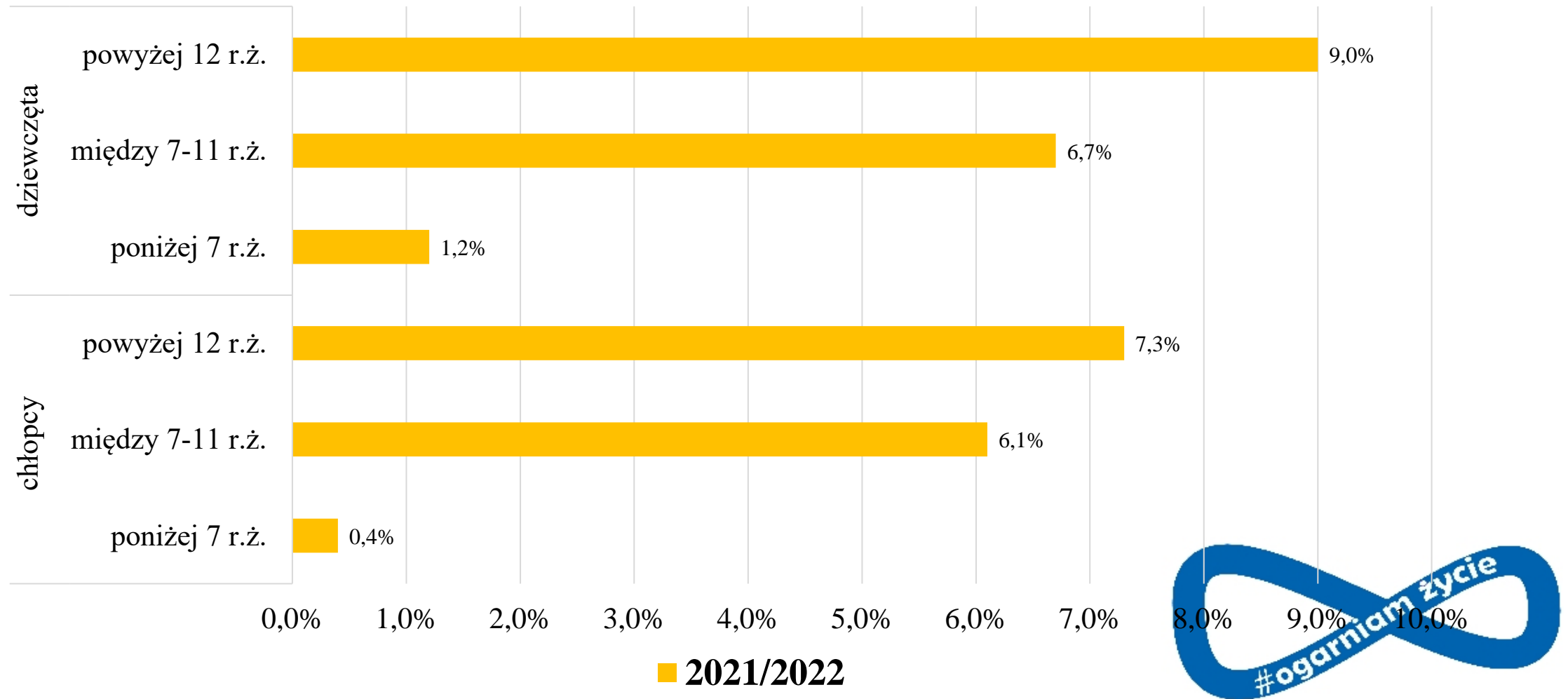
- intensywność picia w okresie dorastania ma duży wpływ na kształtowanie się oraz utrwalanie stylu picia alkoholu w późniejszym życiu,
- ilość wypijanych jednorazowo trunków w młodości, podobnie jak częstość picia może przesądzić o późniejszych problemach z alkoholem oraz o powstaniu uzależnienia,
- część osób, sięgających w młodym wieku po alkohol charakteryzuje niska intensywność jego picia, które również w dorosłości przejawia się spożywaniem alkoholu rzadko i w niewielkich ilościach,
- styl picia alkoholu może jednak ukształtować się już w okresie dorastania i prawdopodobna może stać się tendencja do zwiększania intensywności picia alkoholu,
- im wcześniej ktoś sam sięgnął po alkohol tym bardziej liberalną postawę prezentuje względem picia nastolatków (Sierostawski, Zieliński 1997)

Ile miałeś/aś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś/aś alkoholu? Szkoła Podstawowa klasy 4-6

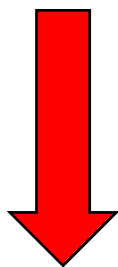

Ile miałeś/aś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś/aś alkoholu? Szkoła Podstawowa klasy 7-8

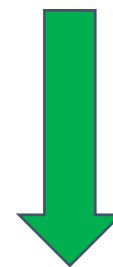
Proces podejmowania decyzji

impulsywnie, pod wpływem chwili, bez analizowania potencjalnych zysków i strat

taki sposób podejmowania decyzji wiąże się z **ryzykiem**

racjonalnie, dając sobie czas na zastanowienie, analizując potencjalne korzyści i negatywne konsekwencje każdego z możliwych rozwiązań

ten sposób podejmowania decyzji obniża ryzyko negatywnych skutków, ponieważ wybieramy rozwiązanie lepsze z perspektywy **zysków i strat**

Z badania „Postawy młodych wobec alkoholu” zrealizowanego przez CBOS, wynika, że w 68 proc. przypadków za inicjacją alkoholową młodego człowieka stoi osoba dorosła (ktoś z domowników lub znajomych), która kupuje lub częstuje nastolatka alkoholem, np. na domowej uroczystości. Szczególnie jest to zauważalne podczas wakacji, kiedy dorośli „odreagowują” stresy związane z pracą, a młodzi ludzie – ze szkołą.

- Raport z badania „Młodzież 2018”, CBOS

Dlaczego warto utrzymać abstynencję?

- 10 x częściej biorą narkotyki ci, którzy palą papierosy,
- 15-20 x częściej biorą narkotyki, ci którzy piją alkohol,
- 10 razy częściej palą papierosy ci, których rodzice palą,
- 20 razy częściej piją alkohol ci, których rodzice piją.

(Bieniok, 2008)

„...2. Skutki wczesnej inicjacji alkoholowej

- Rygorystyczne zakazy rodziców co do picia alkoholu jedynie podsycają fascynację młodzieży piwem czy wódką. Pojawia się chęć przełamania tabu, „zakazany owoc” kusi coraz bardziej...”

Cele profilaktyki zachowań ryzykownych/uzależnień:

ograniczanie zjawiska, np.: dostępności alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,

opóźnianie wieku inicjacji,

przeciwdziałanie problemom współwystępującym, np. nauka kompetencji społecznych,

korygowanie pozytywnych oczekiwań wobec skutków działania substancji psychoaktywnych lub zachowań ryzykownych

profilaktyka z definicji jest działaniem uprzedzającym a nie naprawczym.

Odbiorcy działań
profilaktycznych

uczniowie

rodzice

nauczyciele

 #ogarniam życie

Działania profilaktyczne powinny być realizowane w oparciu o wiedzę na temat:

- czynników ryzyka,
- czynników chroniących,
- strategii, których skuteczność jest potwierdzona naukowo,
- **wczesnego** rozpoczynania działań i kontynuowania ich w kryzysowych okresach rozwojowych,
- działań systemowych wobec środowiska szkolnego (uczniowie, rodzice, nauczyciele).

Oferta szkoleń MCPU wpisuje się w realizację szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego.

Czynniki chroniące i czynniki ryzyka

Czynniki chroniące – to cechy, sytuacje, warunki zwiększające odporność uczniów na działanie czynników ryzyka.

Za najważniejsze czynniki chroniące uważa się:

- silną więź emocjonalną z rodzicami,
- zainteresowanie nauką szkolną,
- **pozytywny klimat szkoły,**
- regularne praktyki religijne,
- poszanowanie prawa, tradycji norm, wartości, autorytetów,
- pozytywną grupę rówieśniczą.

Korzystanie z oferty programów profilaktycznych:

Aby zamówić realizację programu:

- osoba wyznaczona z ramienia szkoły, np. pedagog szkolny, kontaktuje się telefonicznie z Działem Profilaktyki aby ustalić terminy szkoleń pod numerem 12 411 41 21 wew. 115,
- podczas rozmowy telefonicznej rezerwowane są dogodnie dla szkoły terminy oraz zostają wybrane tematy szkoleń,
- ze szkoły zostaje przesyłany wypełniony formularz zgłoszeniowy, zawierający terminy szkoleń, tematy, potwierdzony przez Dyrektora Szkoły,
- w wyznaczonym terminie pracownicy Działu Profilaktyki realizują szkolenia dla wskazanych klas na terenie szkoły bądź w siedzibie MCPU.

Szczegółowe informacje są dostępne na stronie internetowej

www.mcpc.krakow.pl w zakładce Szkolenia

Działania pomocowe realizowane w MCPU

- **Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym i ich rodzin** dla osób uzależnionych lub używających problemowo alkoholu, innych substancji psychoaktywnych, często ze współwystępującymi uzależnieniami behawioralnymi lub problemem przemocy w rodzinie, tel. 12 411 42 21 wew. 115,
- udzielanie porad, informacji, powadzenie konsultacji, rozmów diagnostycznych, motywująco – wspierających oraz interwencji kryzysowych,
- wsparcia udzielają specjaliści: psychologowie, specjaliści psychoterapii uzależnień oraz prawnicy.
- dystrybuowane są poradniki, broszury materiały informacyjne.
- **Całodobowy Telefon Zaufania ALCO TEL**

Nr 12 411 60 44

Zapraszamy do współpracy

Dziękuję Państwu za uwagę

Monika Borkowska-Żebrowska

Dział Profilaktyki

Miejskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie

www.mcpcu.krakow.pl

